

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Лъчезар Любенов Перчеклийски,
член на научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност „Доцент”
по 2.1. Филология (Български език – история на българския книжовен език и
езикова култура), обявен в ДВ, бр. 21 от 18.03.2016 г.

Единственият кандидат в конкурса – гл. ас. д-р Владислав Огнянов Миланов, е учен с богата научноизследователска, преподавателска, редакторска и научно-организационна биография. Професионалният му интерес е свързан с различни аспекти от областта на българския език – диалектология, морфология, фонетика, но основната научна продукция на кандидата включва най-вече изследвания върху 1) езиковата култура на българските политици и журналисти, 2) езиковата политика, синтаксиса и лексикографията в историята на новобългарския книжовен език и 3) проблемите на преподаването на българския език като чужд.

Владислав Миланов е роден през 1977 г. в гр. Кърджали. През 1999 г. завършва с отличие българска филология във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий”, но след това реализира своята досегашна научно-преподавателска кариера в Софийския университет „Св. Климент Охридски”. През 2000 г. Миланов спечелва конкурс за редовен докторант по българска диалектология в Катедрата по български език. Четири години по-късно (2004) той е избран за асистент по български език (езикова култура и история на новобългарския книжовен език), а след още три (2007) – за старши асистент. През 2010 г. кандидатът защитава своята дисертация на тема „Абстрактна лексика в българските диалекти” и получава образователната и научна степен „Доктор”. В същата година той е избран за главен асистент в Катедрата по български език.

С досегашната си професионална дейност гл. ас. д-р Вл. Миланов се утвърждава като сериозен учен и ерудиран преподавател. Кандидатът за доцент е чел лекции по език и право, съвременни лингвистични теории, езикова култура, политическа и журналистическа реч, статут на езиците в Европейския съюз и др. Водил е упражнения по филологически практикум, история на новобългарския книжовен език, практически

български език, морфология и синтаксис, фонетика. От 2006 до 2012 г. Миланов е провеждал и практически занятия по български език с чуждестранни студенти.

В професионалната биография на кандидата се очертават и някои организационно-административни активи. От 2002 г. до днес той е ръководител на Студентската научна експедиция „По следите на българските възрожденци”, в която са взели участие повече от 800 студенти; редовно организира посещения на студенти в Народното събрание с научна цел, както и студентски стажове в българските медии. Миланов е един от създателите и администраторите на популярния сред филологическите среди у нас Център за анализ на политическата и журналистическа реч, който функционира вече близо 7 години. Той е сред организаторите на Първия международен филологически форум за студенти и докторанти, който се провежда през 2014 г. и в който вземат участие млади учени от около 18 държави. Д-р Вл. Миланов е член на редакционните колегии на списание „Филологически форум” (излиза от 2015 г.) и сборниците „Езиковедски изследвания в чест на проф. Т. Бояджиев, проф. В. Попова и проф. П. Пашов” (С., 2010), „*Littera scripta manet*” (Сборник в чест на 65-годишнината на проф. В. Радева. УИ „Св. Кл. Охридски, С., 2005), „Медиите и политиката: филологически прочити” (Двезичен сборник с текстове на докторанти. Изд. „Парадигма”, С., 2014), „Език, морал, отговорност” (Сборник в честна 70-годишнината на проф. В. Радева. УИ „Св. Кл. Охридски”, С., 2010). Той е един от езиковите коректори на най-новото издание на „История славянобългарска” (Критическо издание с превод и коментар. Света гора Атон, 2013).

Справката за научноизследователската дейност на Вл. Миланов включва също и участия в повече от 20 национални и 12 международни научни конференции, както и реализирането на 1 международен, 4 национални и 10 вътрешноуниверситетски научни проекта (на два от тях той е ръководител).

Досега кандидатът е бил научен ръководител на 5 успешно защитени магистърски тези на студенти от програмата „Лингвистика”.

Владислав Миланов участва в конкурса със следните научни публикации:

1) *Хабилитационен труд* – „Филологически идеи за езика, отразени в личната кореспонденция на българските възрожденци” (Изд. „Парадигма”, С., 2016). В него авторът доразвива темата за идеите на някои наши възрожденци за оформянето и развитието на националния български книжовен език. Проучването се базира на личната

кореспонденция между тях, като някои от писмата не са били обект на разширен коментар (Атанас Кипиловски, Сава Доброплодни, Гаврил Кръстевич и др.), а други са послужили като фундамент на дискусиите и споровете за книжовния език през XIX век (Васил Априлов, Сава Филаретов, Георги Раковски и др.). Авторът коментира някои от вече наложените хипотези в историята на новобългарския книжовен език, а също така прави известни уточнения към теоретични и терминологични противоречия, свързани с тази проблематика. Като приложение в текста са представени писма, в които са отразени идеите за българския род и за българския език. Общото впечатление за труда на Вл. Миланов е положително. Авторът е направил успешен избор на българските възрожденци с оглед на техните интереси към проблемите на новосформиращия се български книжовен език, а след това старателно е подбрал и анализирал писмата, в които са отразени техните концепции за естеството на литературния ни език. Така с труда се запълва една празнина в историята на националния ни книжовен език, защото личната кореспонденция на българските възрожденци досега е стояла малко встрани от основните изследвания, фокусиращи се преди всичко върху идеите, представени в печата, в предговорите на възрожденските книги и граматиките и т.н. Изводите (с. 152 – 156) на автора са точни и отразяват напълно анализа в изследването.

2) *Труд в съавторство* – „Езикови портрети на български политици и журналисти” (II част, Изд. „Парадигма”, С., 2014). Това изследване на Вл. Миланов и Н. Сталянова е продължение на *първата част*, в която са представени 14 езикови портрета на български политици. В началото на *втората част* са поместени *предисловие* и *седем статии*, посветени на различни проблеми от съвременната медийна и политическа реч. В първата статия е направен общ лингвистичен анализ на езика на журналистите и политиците; втората е посветена на прякорите и прозвищата на българските политици; третата се фокусира върху обидата и обидната лексика в политическата реч; четвъртата разглежда проблема за жените и женското говорене в българската политика; петата представя езика на протестните лозунги; шестата обръща внимание на предизборните кратки послания на кандидат-президентите, а седмата анализира новите думи в българския политически език. Веднага след тези изследвания са представени езикови портрети на известни български журналисти (Милен Цветков, Николай Барев и др.) и политици (Мая Манолова, Лютви Местан, Меглена Кунева и др.). В книгата са поместени също изявления на български

общественици за езика на нашите политици; избрани интервюта на авторите за речта на политиците и др. Всички анализирани явления са коментирани с оглед на динамиката на езиковите процеси и разколебаването на редица книжовноезикови норми под влияние на разговорната практика. С този труд Миланов и Сталянова задават работещ модел за изследването на политическата и журналистическата реч в България.

3) *Христоматия* – „История на новобългарския книжовен език. Избрани текстове” (УИ „Св. Кл. Охридски”, С., 2016). Особено навременно и полезно за преподавателската работа на историците на книжовния език е издаденото от Вл. Миланов учебно пособие, което съдържа наборни текстове от произведения на български творци от епохата на Предвъзраждането и Възраждането. Авторите и произведенията са подбрани така, че да покажат тенденциите и динамиката на новоизграждащия се български книжовен език.

4) Четири *статии*, дискутиращи проблеми на *политическата и журналистическата реч*:

– „Новата политическа реч” (В: Сборник в чест на проф. Донка Александрова. С., 2016). В работата са разгледани актуални проблеми на българския политически дискурс, свързани с употребата на клиширани изрази, с нарушаването на книжовноезиковите норми и нормите на речевия етикет в официалното общуване.

– „За някои аспекти на политическия дискурс” (В: Език, морал, отговорност. С., 2010 /в съавторство/). В статията се анализират политическият дискурс и системообразуващите принципи, свързани с концептите *власт, авторитет* и *функция*.

– „Българският език да обединява политиците ... или как се роди идеята да наблюдаваме политическа реч” (В: Език, морал, отговорност. С., 2010). В този съавторски труд на Вл. Миланов и Н. Сталянова е представена идеята за създаването на Центъра за анализ на политическата и журналистическата реч, в който с помощта на студенти от различни специалности на Софийския университет да се анализира динамиката в езиковите особености и в речта на публично говорещите хора. В текста се коментират различни типове изказвания, обект на изследване е и спецификата на политическото клише.

– „Медиите и политиката: лингвистичен анализ” (В: Медиите и политиката: филологически прочити. С., 2014 /кандидатът е и съставител на сборника/). Работата е посветена на особеностите на *публичното говорене*. Обърнато е специално внимание на

речта по време на дебати, на диалогичното и монологичното говорене, на публичните изказвания по определени теми и др.

5) Пет *статии*, които са с акцент върху *историята на новобългарския книжовен език*:

– „Словоред на модификаторите в именната фраза през първата четвърт на XIX век” (В: Отговорността пред езика. Шумен, 2009, втора книга). В статията е проследено мястото на синтактичното определение, изразено с прилагателно, причастие или атрибутивно местоимение, спрямо опорното съществително в именната фраза. Явлението е анализирано в редица предвъзрожденски и възрожденски текстове, които имат важно значение за историята на националния книжовен език.

– „Към синтаксиса на два български дамаскина” (В: Юбилеен славистичен сборник. Благоевград, 2005). В изследването са разгледани семантиката и строежа на подчинените изречения в Свищовския и в Троянския дамаскин. Направен е анализ на съюзите и на съюзните връзки в двата ръкописа.

– „Ролята на Васил Априлов в изграждането на българския книжовен език” (В: Езиковедски изследвания в чест на проф. д-р Русин Русинов. В. Търново, 2001). Трудът е посветен на възгледите на В. Априлов за говорната основа на новоизграждащия се български книжовен език.

– „Из историческия развой на да-формите” (В: Българска реч, кн. 2 – 3, 2006). В статията са разгледани различни примери на замяна на инфинитива с да-форми в историята на българския език.

– „Правописните речници до 1945 г.” (Проблеми на българския правопис и правоговор. В. Търново, 1999). В проучването са засегнати важни въпроси от историята на българските правописни речници.

б) Три *статии*, посветени на въпроси на *езиковата култура, речевия етикет и превода*:

– „Кой трябва да пише учебниците по български език” (В: Проблеми на преподаването на южнославянските езици и литератури. Бърно, 2013). В тази работа авторът разглежда въпроса за писането на съвременни учебници по български език, като изразява мнението, че в процеса на тяхното създаване учителите българисти трябва да имат по-активно и водещо присъствие.

– „Конотация, смисъл, превод” (В: Opera Slavica, кн. 4, 2013). В статията Вл. Миланов излага проблемите на преподаване на българския език като чужд на студенти, които се занимават с превод. Тук авторът представя своя дългогодишен преподавателски опит в тази област.

– „Езиковата култура и речевият етикет в обучението на студентите българисти” (В: Българска реч, кн. 1, 2003). В тази работа Миланов обобщава своите наблюдения от практическата работа със студентите българисти в рамките на упражненията по езикова култура.

В представения от гл. ас. д-р Владислав Миланов списък с актуални публикации (извън тези, които са свързани с докторската му дисертация) са налице и *множество други статии*, които имат отношение към конкурса и дават допълнителна информация за *многостранныте научни и обществени интереси* на кандидата за доцент.

Изследванията на Миланов се отличават с аналитичност и прецизност при излагането на езиковите факти, а езикът му следва правописно-пунктуационните и стилистичните особености на българския книжовен език. Важността на разглежданите в статиите му проблеми се потвърждава от приложената в документите *авторска справка* за забелязаните цитирания (26 цитирания в научни списания и книги), както и от *уверението*, издадено от Университетската библиотека „Св. Кл. Охридски” за публикационната и цитатна активност на автора (в SEOOL – 21 цитирания; в Google Scholar, Google Books, Google Web и съхранени като *личен архив* – 48 цитирания).

В **заключение** ще обобщя, че въз основа на научноизследователската, преподавателската, административно-организационната и менторската дейност на кандидата с пълна убеденост ще гласувам за избирането на гл. ас. д-р Владислав Огнянов Миланов за редовен доцент по 2.1. Филология (Български език – история на българския книжовен език и езикова култура) към Катедрата по български език на Факултета по славянски филологии.

Благоевград,
22.07.2016 г.

Подпис:

/Доц. д-р Л. Перчеклийски/